

مدیریت فرهنگی در تراز انقلاب اسلامی

کلیدواژه اغلب مدیران فرهنگی این جمله است که انقلاب ما یک انقلاب فرهنگی بود و به همین دلیل حوزه فرهنگ اهمیت دارد. همین نگاه که فرهنگ باید زیربنای هر چیزی باشد...

کلیدواژه اغلب مدیران فرهنگی این جمله است که انقلاب ما یک انقلاب فرهنگی بود و به همین دلیل حوزه فرهنگ اهمیت دارد. همین نگاه که فرهنگ باید زیربنای هر چیزی باشد، اهمیت انتخاب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی را هم در کابینه متمایزتر می‌کند. فردی که وزیر می‌شود باید از جنس فرهنگ و هنر باشد، به این حوزه علاقه‌مند باشد، دلسوز اصحاب فرهنگ و هنر باشد، بتواند در بین تعدد و موازی کاری دستگاه‌های فرهنگی تقسیم کار درستی انجام دهد، از جوان‌ها و متعهد حمایت کند و به بخش خصوصی و اصناف در حوزه فرهنگ ایمان داشته باشد؛ همه اینها مواردی است که مدیران و صاحب‌نظران فرهنگی به عنوان خواسته‌ها و مطالباتشان از وزیر آینده فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح می‌کنند.

روزنامه جام‌جم در دو هفته اخیر، تاکنون دو گزارش را در همین صفحه به صورت مفصل و اختصاصی به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اختصاص داده است. در گزارش نخست، عملکرد این وزارتخانه در دولت یازدهم واکاوی و تحلیل شد و در گزارش دوم نظرات، خواسته‌ها و مطالبات گروهی از هنرمندان از وزیر بعدی منعکس شد. در این گزارش سراغ صاحب‌نظران و مدیران فرهنگی رفته‌ایم تا از زبان آنها بشنویم که وزیر آتی حوزه فرهنگ باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد و چه کارهایی انجام دهد.

برخورد مدیران سلیقه‌ای است

اصغر امیرنیا، مدیرکل تبلیغ و ترویج فعالیت‌های قرآنی در گفت‌وگو با جام‌جم، بیان کرد: جامعه ما فرهنگی و دینی است. نه صرفاً فرهنگی و نه صرفاً دینی است. فرهنگ ما شکل گرفته از آیین ما، باور ما و اعتقادات ما است و نمود این را در زندگی روزمره می‌بینیم. ما در فرهنگ باید اول به خویشتن خویش اعتقاد داشته باشیم و داشته‌های خودمان را اول از همه باید باور و عرضه کنیم. او افزود: این‌ها که می‌گویند ما در فرهنگ برنامه نداریم، اصلاً درست نیست. اتفاقاً ما در فرهنگ برنامه داریم، اما برخورد مدیران فرهنگی با این برنامه‌ها سلیقه‌ای است. یکی با دید باز و دیگری با دید بسته به آنها نگاه می‌کند. ما باید متعادل رفتار کنیم. ما برنامه پنج‌ساله بسیار خوبی داریم، اما کسانی که از آن خوششان نمی‌آید، فریاد و وااسلاما؛ سر می‌دهند.

مدیرکل تبلیغ و ترویج فعالیت‌های قرآنی اظهار کرد: اگر فرهنگ ما در خدمت باورهای ما باشد، آن وقت فرهنگ روی مسیر درست خودش است. آن وقت سازمان ما، سینمای ما و کتاب ما در مسیر درست قرار دارد. مدیران ما باید طوری گام بردارند که فرهنگ را به سمت و سوی ببرند که انقلاب به‌وجود آید. ما یک انقلاب فرهنگی بود. قبل از انقلاب، ما از نظر فرهنگ و آموزش به سمتی رفته بودیم که خواسته مردم نبود و همین جرقه‌های انقلاب را زد.

امیرنیا با تأکید بر استفاده وزیر آتی ارشاد از مدیران و کارشناسان خوب گفت: ایرادات را در یک فضای دوستانه و با گفت‌وگو باید حل کرد. مسیرها فرق می‌کند. هر وزیری با وزیر دیگر روشش فرق دارد، ولی همه می‌خواهند کشور را به مسیر رستگاری ببرند. هیچ دولتمردی قصد ندارد که خلاف این کاری کند و فقط روش‌ها فرق می‌کند. به‌جای تخریب، همدیگر را اصلاح کنیم.

وی خاطر نشان کرد: در حوزه فرهنگ یک‌سری زیرساخت داریم که در آن مشکلاتی وجود دارد. ما 18 دستگاه داریم که کار فرهنگی می‌کنند. نزدیک به همین تعداد دستگاه، کار قرآنی انجام می‌دهند. هر دستگاهی هم اعتقاد دارد بهتر از دستگاه دیگر کار می‌کند. این موازی کاری باعث می‌شود نتوانیم از همه ظرفیت‌ها و ایمان استفاده کنیم. در خیلی موارد این موازی کاری‌ها اثر همدیگر را خنثی می‌کند. این موازی کاری‌ها باید کنار برود. بودجه فرهنگی مگر چقدر است که بخواهد بین این همه دستگاه توزیع شود. مثال می‌زنم: شما می‌خواهید خودرویی بسازید که پولش ده میلیون تومان می‌شود. به جای آن، پولش را به ده دستگاه و به هر کدام پنج میلیون می‌دهید. در واقع شما 50 میلیون

یعنی پول ساخت پنج ماشین را به ده دستگاه دادید، اما ماشینی ساخته نشده است. این‌ها؛ که رهبر معظم انقلاب بارها از مظلومیت فرهنگ سخن گفته‌اند همین است که همین پول ناچیز سهم فرهنگ هم آن‌ها؛ قدر بین دستگاه‌ها؛ مختلف توزیع شده که هیچ دستگاهی نمی‌تواند یک کالای درست و حسابی را که به درد مردم می‌خورد، ارائه کند.

ضرورت راه‌اندازی قرارگاه فرهنگی

محمد الهیاری معاون توسعه کتابخانه‌ها و کتابخوانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و دبیر جشنواره کتابخوانی رضوی درباره مطالباتش از وزیر بعدی فرهنگ و ارشاد اسلامی به جام‌جم گفت: با توجه به این‌ها؛ که انقلاب اسلامی ایران ماهیت فرهنگی دارد و آنچه که انقلاب ایران را از سایر انقلاب‌ها متمایز می‌کند، موضوع فرهنگ و موضوع دین است، فکر می‌کنم ما احتیاج داریم در همه برنامه‌های کشور، فرهنگ را به عنوان یک امر سنگ بنایی در نظر داشته باشیم. شاید به همین دلیل هم باشد که موضوع مهندسی فرهنگی در دستور کار شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار دارد. او ادامه داد: نکته دیگر که در بحث مدیریت فرهنگی مطرح می‌شود آن است که حوزه فرهنگی حوزه‌ای است که ما در آن همواره با فرمایشات و دغدغه‌ها و رهنمودهای مقام معظم رهبری مواجه بوده‌ایم. ما احتیاج به یک قرارگاه فرهنگی داریم که با توجه به تعدد دستگاه‌ها؛ فرهنگ و توزیع بودجه عمومی کشور بین آنها، مدیریت فکری در آن صورت بگیرد. وزیر آتی فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌تواند کمک کند تا در این قرارگاه فرهنگی تقسیم کار درستی بین نهادهایی که کار فرهنگی انجام می‌دهند، صورت بگیرد.

معاون توسعه کتابخانه‌ها و کتابخوانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و مدیر سابق اداره کتاب همچنین اظهار کرد: ما در حوزه فرهنگ و هنر با تنوع مخاطب و سلیقه مواجه هستیم. وزیر ارشاد آتی باید تولید محصولات فرهنگی و هنری را با رعایت وجوه قانونی، دینی و شرعی آن متناسب با ذائقه‌های مختلف در نظر بگیرد.

الهیاری با بیان این‌ها؛ که توجه به کار صنفی در کشور افزایش یافته، تقویت بخش خصوصی در فرهنگ و هنر را یکی دیگر از اموری دانست که وزیر ارشاد بعدی برای پیشبرد امور باید در نظر بگیرد. او خاطرنشان کرد: همچنین حمایت از جوانانی که صاحب فکر و ایده هستند و می‌توانند با دیدگاه متعهدانه خود برکاتی را پدید آورند، از دیگر مطالبات از وزیر آتی است.

نارضایتی اصحاب فرهنگ و هنر

کوروش زارعی، مدیر مرکز هنرهای نمایشی حوزه هنری درباره مطالباتش از وزیر آتی فرهنگ و ارشاد اسلامی به خبرنگار ما گفت: من می‌خواهم وزیر آتی به فرهنگ و هنر بیشتر سر و سامان دهد. این اتفاق در دولت قبل نیفتاد و به هیچ وجه اصحاب فرهنگ و هنر رضایت خاطر ندارند. تئاتر رها شده، سینما به شکل دیگری رها شده و کتاب هم به شکل دیگری. من از آقای دکتر روحانی به عنوان عضو کوچکی از خانواده فرهنگ و هنر خواهش می‌کنم وزیر را انتخاب کند که به درد فرهنگ و هنر بخورد، وزیری را انتخاب کند که این کاره باشد، وزیری انتخاب نشود که به زور بیاید وزارتخانه را تحویلش دهند.

زارعی ادامه داد: ما از رئیس‌جمهور می‌خواهیم یک فرد سیاسی را برای تصدیگری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نگذارند. ما نمی‌گوییم وزیر بعدی حتما هنرمند باشد، ما می‌گوییم هم دانش فرهنگ و هنر را داشته باشد، هم علاقه‌مند به این حوزه باشد و هم دلسوز فرهنگ و هنر باشد. مهدی فیروزان، مدیرعامل شهرکتاب نیز خواسته‌اش از وزیر آینده فرهنگ و هنر را این‌گونه به جام‌جم گفت: واگذاری هرچه بیشتر امور اجرایی وزارتخانه به بخش خصوصی، برای این‌ها؛ که تجربه نمایشگاه کتاب و جشنواره فجر بسیار موفق بود. وزارت ارشاد باید کوچک شود و تمام فعالیت‌هایش را بخش خصوصی انجام دهد. نیازی نیست این همه بودجه هزینه کند، تازه بخش خصوصی هم دلگیر باشد هرچا پا می‌گذارد دولت حضور دارد.

نظارت بر حوزه فرهنگ ضروری است

حمیدرضا مقدم‌فر، معاون فرهنگی سپاه نیز به جام‌جم گفت: وزارت ارشاد چون متولی حوزه فرهنگی جمهوری اسلامی است و در ساختار و درون انقلاب اسلامی معنا یافته است باید دو ویژگی را حتما داشته باشد. اول این‌ها؛ که مکلف به حمایت از دستگاه‌ها؛ فرهنگ و رسانه‌ای است. اما این حمایت باید الزاما در

عرصه انقلاب اسلامی و کانون‌های فرهنگی که در راستای اهداف و ارزش‌های انقلاب گام برمی‌دارند، صورت پذیرد. اگر سرمایه ملی و بودجه و حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در غیر از این مسیر صرف شود، انحراف از مبانی است.

هرچند متأسفانه در حال حاضر این انحراف دیده می‌شود و به عنوان مثال اگر از رسانه‌ها حمایتی دارند نباید معطوف به رسانه‌هایی باشد که دیدگاه رسانه‌های بیگانه در آنها بازتاب دارد؛ لذا در این حوزه نیاز به مراقبت است.

او ادامه داد: اما ویژگی دوم وزارت ارشاد در دولت دوازدهم بعد نظارت در حوزه اجراست. این نظارت در مرحله چاپ و نشر، در عرصه رسانه و در عرصه هنرهای نمایشی باید اعمال شود. این نظارت باید در همه حوزه‌های فرهنگی به منصفه ظهور برسد. ما چگونه در حوزه بهداشت مراقبت می‌کنیم که غذای سالم به مردم برسد، بیماری‌ها کنترل شود و هوا آلوده نباشد، پس چرا نباید نظارت کافی برای جلوگیری از آلودگی فکر و ذهن مردم صورت بگیرد؟ وظیفه ارشاد این است که این نظارت برای هدایت مطلوب در همه حوزه‌ها از جمله فضای مجازی و ادبیات مکتوب و سایر حوزه‌ها در تراز گفتمان انقلاب اسلامی و چارچوب ارزشی نظام صورت بگیرد. چراکه معتقدم امر نظارت در حال حاضر مطلوب نبوده و با تراز جمهوری اسلامی فاصله دارد.

داریوش ارجمند بازیگر نیز به خبرنگار ما گفت: مطالبات هنرمندان گسترده است. ما حرف‌های زیادی برای گفتن داریم. از نگاه هنرمند خیلی از مسائل ضرورت دارد. البته آقای صالحی‌امیری متوجه هنرمندان هست و با کتاب و هنر سر و کار دارد، اما برای هنرمندان امنیت شغلی از همه چیز مهم‌تر است. مهم‌ترین مطالبه هنرمندان امنیت شغلی است. وقتی از امنیت ایران صحبت می‌کنیم هزاران مساله به آن ارتباط دارد. بنابراین طرح امنیت شغلی برای هنرمندان هم خیلی حرف است. سیاست‌های فرهنگی از مریخ نمی‌آیند. همین وزرا مثل آقای صالحی‌امیری آنها را تدوین می‌کنند. سیاست‌ها را اشباح درست نمی‌کنند. اما برای بحث راجع به این سیاست‌ها باید میزگرد تشکیل داد و آدم‌های مسئول را دعوت کرد تا مطالبات و سیاست‌ها در دولت‌های آینده بررسی شود.

امنیت شغلی برای هنرمندان

حمیدرضا نوربخش مدیرعامل خانه موسیقی نیز اعتقاد دارد که جنس مطالبات صنف موسیقی از وزیر ارشاد، مواردی مانند ایجاد امنیت شغلی جوانان تحصیلکرده در رشته موسیقی و کمبود سالن کنسرت است. او به ایسنا گفت: انبوهی از جوانان با استعداد و تحصیلکرده در رشته موسیقی هستند که هر روز به تعدادشان افزوده می‌شود؛ اما آینده و امنیت شغلی ندارند. از طرفی، رسیدگی به مشکلاتی که در حوزه آموزش موسیقی وجود دارد، بسیار بااهمیت است، زیرا آینده موسیقی در دانشگاه‌ها، هنرستان‌ها، آکادمی‌ها و آموزشگاه‌های موسیقی است.

مدیرعامل خانه موسیقی با بیان این‌که در کشور با کمبود سالن کنسرت مواجه هستیم، ادامه داد: در همین شهر تهران بجز تالار وحدت، سالن کنسرت نداریم. سالن مرکز همایش‌ها، برج میلاد و سالن میلاد نمایشگاه بین‌المللی تهران مناسب کنسرت نیستند. ما یک تالار وحدت با ظرفیت 800 نفر برای جمعیت 12 میلیون نفری تهران داریم که کاربری‌های دیگری جز موسیقی دارد و این فاجعه است. دولت باید به‌شکل جدی در این زمینه به فکر باشد.

ترویج فرهنگ انقلاب

اسکندر صالحی روزنامه‌نگار و فعال فرهنگی نیز به جام جم گفت مطالبات از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت آینده را می‌توان در موارد زیر برشمرد: تقویت بخش خصوصی، با استقلال از رانت، برای نقش‌آفرینی در تولید و گسترش آثار فرهنگی و هنری همچنین احیای امر تربیت فرهنگی و اجتماعی با اهتمام به وضع نهادها و نقش در جامعه جدید و توانا ساختن دانش‌آموزان و دانشجویان برای زندگی در دنیای جدید.

صالحی همچنین می‌افزاید: ارتقای کیفیت آموزش و انضمامی‌تر شدن مواد درسی با توجه به نیاز جامعه در سال‌های آینده اهمیت بالایی دارد و علاوه بر آن از اهتمام به ایران فرهنگی در گستره جهان نباید غافل بود. صالحی در عین حال تاکید می‌کند که اهتمام به خرده فرهنگ‌ها به قصد ایجاد همگرایی بیشتر و اهتمام

به فرهنگ بن‌زنج‌و بست شکن انقلاب اسلامی در خدمت زندگی سعادتمندانانه شهروندان و رشد فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی و گسترش ارزش‌زنج‌و‌های دفاع مقدس تمام ملت ایران از ضروریات دستگاه متولی فرهنگ است.

احیای سنت فکری و فرهنگی ایرانیان طی قرون گذشته و اهتمام به کیفیت بخشی به امر آموزش عالی متناسب با نیاز جامعه و نیز احیای امر اخلاق در این حوزه دیگر ضروریاتی است که این فعال فرهنگی برای سیاست‌زنج‌و‌های کلی حوزه فرهنگ در دولت آینده لازم می‌زنج‌و‌داند.

ارجمند: سیاست‌زنج‌و‌های فرهنگی از مریخ نمی‌زنج‌و‌آیند. همین وزرا مثل آقای صالحی‌زنج‌و‌امیری آنها را تدوین می‌زنج‌و‌کنند. سیاست‌زنج‌و‌ها را اشباح درست نمی‌زنج‌و‌کنند. اما برای بحث راجع به این سیاست‌زنج‌و‌ها باید میزگرد تشکیل داد

مقدم‌زنج‌و‌فر: اگر سرمایه ملی و بودجه و حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در غیر از مسیر اهداف و ارزش‌زنج‌و‌های انقلاب صرف شود، انحراف از مبانی است

فیروزان: وزارت ارشاد باید کوچک شود و تمام فعالیت‌زنج‌و‌هایش را بخش خصوصی انجام دهد. نیازی نیست این همه بودجه هزینه کند، تازه بخش خصوصی هم دلگیر باشد هرچا می‌زنج‌و‌گذارد دولت حضور دارد

اللهیاری: وزیر آتی فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌زنج‌و‌تواند کمک کند تا در یک قرارگاه فرهنگی تقسیم کار درستی بین نهادهایی که کار فرهنگی انجام می‌زنج‌و‌دهند، صورت بگیرد

امیرنیا: این‌زنج‌و‌که رهبر معظم انقلاب بارها از مطلوبیت فرهنگ سخن گفته‌زنج‌و‌اند همین است که پول ناچیز سهم فرهنگ هم آن‌زنج‌و‌قدر بین دستگاه‌زنج‌و‌های مختلف توزیع شده است

نوریخ: رسیدگی به مشکلاتی که در حوزه آموزش موسیقی وجود دارد، بسیار بااهمیت است، زیرا آینده موسیقی در دانشگاه‌زنج‌و‌ها، هنرستان‌زنج‌و‌ها، آکادمی‌زنج‌و‌ها و آموزشگاه‌زنج‌و‌های موسیقی است

زارعی: ما نمی‌زنج‌و‌گوییم وزیر بعدی حتما هنرمند باشد، ما می‌زنج‌و‌گوییم هم دانش فرهنگ و هنر را داشته باشد، هم علاقه‌زنج‌و‌مند به این حوزه باشد و هم دلسوز فرهنگ و هنر

صالحی: ارتقای کیفیت آموزش و انضمامی‌زنج‌و‌تر شدن مواد درسی با توجه به نیاز جامعه در سال‌زنج‌و‌های آینده اهمیت بالایی دارد و علاوه بر آن از اهتمام به ایران فرهنگی در گستره جهان نباید غافل بود